

המשנה ליועצת המשפטית לממשלה

(משפט ציבורי-מינהלי)

ירושלים: כ"ג בניסן התשפ"ד

1 במאי 2024

לכבוד
עו"ד יוסי פוקס
מזכיר הממשלה

שלום רב,

הנדון: ייצוג נפרד לממשלה בעתירות לבג"ץ בעניין מתווה גיוס לבני הציבור החרדי והמשך תשלום תמיכות לישיבות עבור מועמדים לשירות (בג"ץ 6198/23, בג"ץ 6199/23, בג"ץ 6477/23, בג"ץ 7525/23 ובג"ץ 7955/23)

סימוכין: מכתבי ליועמ"ש משרד הביטחון וליועמ"ש משרד החינוך מיום 31.3.2024; מכתב מיום 7.4.2024; מכתבי מיום 11.4.2024; מכתב מיום 11.4.2024; הודעת מיום 17.4.2024; מכתבי מיום 21.4.2024; מכתב מיום 26.4.2024

בהמשך למכתב שבסימוכין, מיום 26.4.2024, אבקש להשיבך, על דעת היועצת המשפטית לממשלה, כדלקמן:

- נושא מתווה הגיוס לבני הציבור החרדי והשוויון בנטל השירות הצבאי הוא בעל השפעה עצומה על הציבור במדינת ישראל ועל האינטרס הציבורי בכללותו. כך בכלל ובוודאי בעת מלחמה. עד כה, נמנעה הממשלה מלהציג מתווה חקיקה ממשלתי שברצונה לקדם בנושא זה ולא הבהירה מהי עמדתה המהותית בעניין.
- העמדה שבגינה ביקשה הממשלה ייצוג נפרד בעתירות שבנדון נוגעת להתנהלות גופי המדינה ב"תקופת הביניים", אשר החלה ביום 1.4.2024, עם פקיעתו של ההסדר החוקי שהתיר פטור גורף מפני גיוסם של תלמידי ישיבות בהחלטת ממשלה מס' 682, עד אשר יחוקק חוק גיוס חדש או עד שיוכרעו העתירות בבג"ץ. דהיינו, לתקופה שמשכה אינו ידוע. בהתאם לעמדה זו, ניתן להמשיך שלא לגייס תלמידי הישיבות ואף אין שינוי בסמכות החוקית להעברת כספי תמיכה למוסדות תורניים בגין תלמידי ישיבה שהם חייבי גיוס ושטרם קיבלו צווים. לחילופין, מבקשת עמדת הממשלה "לעקוף" את צו הביניים שהוציא בית המשפט בעניין התמיכות, למשל, באמצעות הגדלת "ערך הנקודה" המשולם לתלמידי הישיבות שאינם חייבי גיוס.
- אף לאחר שהיועצת המשפטית לממשלה הבהירה כי אין בסיס בדין לעמדה המתוארת, קבעה הממשלה במסגרת החלטתה מס' 1711, מיום 17.4.2024, שזו העמדה שברצונה להביא בפני בית המשפט.

4. במצב דברים חריג זה, ומשהיועצת המשפטית לממשלה אינה יכולה לייצג בהליכים משפטיים עמדה שאין לה בסיס בדין, או שהיא מנוגדת לצווים של בית המשפט, הותר לממשלה להציג את עמדתה האמורה בעתירות שבנדון באמצעות עורך-דין פרטי.¹

5. במכתבי מיום 21.4.2024, הובהר כי היתר זה מתייחס אך ורק לייצוג עמדת הממשלה המתוארת בהליכים המשפטיים, בעוד ששרד הממשלה ויתר גופי המדינה הרלוונטיים לעתירות, ובראשם משרד הביטחון, צה"ל ומשרד החינוך, ממשיכים כל העת להיות כפופים לחוות הדעת המשפטית של הייעוץ המשפטי לממשלה ומחויבים לפעול על-פיה ויהיו מיוצגים בעתירות אלו באמצעות פרקליטות המדינה. בכך, תוכל היועצת המשפטית לממשלה להביא בפני בית המשפט את מלוא התשתית העובדתית, המקצועית והמשפטית הנדרשת להכרעתו, מתוקף תפקידה וחובתה לייצג בערכאות את הרשות המבצעת במובנה המוסדי הרחב ומתוך נקודת המבט הממלכתית של שמירת שלטון החוק והאינטרס הציבורי. דרך פעולה זו אומצה גם במקרים קודמים של ייצוג נפרד, כדוגמת העתירות העוסקות בחוקתיות התיקון לפקודת המשטרה (בג"ץ 8987/22, בג"ץ 99/23, בג"ץ 532/23 ובג"ץ 2985/23).

6. מכתב שבסימוכין מיום 26.4.2024, כמו גם החלטת הממשלה מספר 1724, מיום 30.4.2024, בנושא "הייצוג הנפרד בבג"ץ חוק הגיוס – מדיניות ממשלתית אחת", מעוותים את המשמעות של ההיתר שניתן לייצוג נפרד. מבחינה מעשית, התוצאה של הכפפת כלל גופי המדינה הרלוונטיים לייצוג של עורך דין פרטי היא שאלו יקבלו גושפנקא לפעול בהתאם לעמדת הממשלה ביחס לתקופת הביניים, כלומר, להימנע מלפעול לגיוסם של בני הישיבות ולהמשיך לשלם כספי תמיכות בהיקף דומה.

7. בהחלטתה האמורה, ביקשה הממשלה – מבלי שנתונה לה הסמכות לכך – לשנות את מהות הייצוג הנפרד, כפי שאושר על-ידי היועצת המשפטית לממשלה.² נושא זה נוסף לסדר היום דקות ספורות לפני ישיבת הממשלה, מבלי שהיה סיפק לשקף לממשלה כי מדובר בהחלטה המנוגדת לדין. דרך פעולה זו, יש בה משום המשך של הניסיון, שהוא חלק ממה שכונה "הרפורמה המשפטית", להחליש את מעמד הייעוץ המשפטי לממשלה, לעקוף אותו ולפגוע באפשרותו לשמור על אינטרס הציבור ועל שלטון החוק.

8. הממשלה אינה מוסמכת לשנות את מהות האישור שניתן ולקבוע אחרת.

בברכה,
ד"ר גיל לימון, עו"ד
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה
(משפט ציבורי-מינהלי)

¹ מתן אישור לייצוג נפרד של הממשלה או מי מחבריה בהליך משפטי המתנהל נגד המדינה הוא בגדר חריג שבחריג. ראה, למשל: הוועדה הציבורית לבחינת דרכי המינוי של היועץ המשפטי לממשלה ונושאים הקשורים לכהונתו (1998), 77-72; בג"ץ 6494/14 גיני נ' הרבנות הראשית (פורסם בנבו, 6.6.2016), פסי' ד' לפסק דינו של המשנה לנשיאה רובינשטיין.

² בג"ץ 5124/18 תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצאת חקלאית בישראל נ' שר האוצר (פורסם בנבו, 4.3.2019), פסי' 4 לפסק דינו של השופט מזוז: "נקיטה בדרך זו נתונה לשיקול דעתו של היועץ, והוא המחליט אם להיענות לבקשה כזו, כמו גם על האופן בו תוצג עמדה כזו".

העתק:

היועצת המשפטית לממשלה

פרקליט המדינה

המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (מנהל מערך ייעוץ וחקיקה)

המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-חוקתי)

מנהל מחלקת הבג"צים, פרקליטות המדינה

היועצת המשפטית למשרד ראש הממשלה

היועץ המשפטי למערכת הביטחון

היועץ המשפטי למשרד האוצר

היועצת המשפטית למשרד החינוך